

Sisekaitseakadeemia

Justiitskolledž

Robert Rähn

**Kriminaalhoolduse all olevate lähisuhtes vägivalda
kasutanud meestele määratud
rehabilitatsiooniprogrammi mõju**

(MTÜ Vägivallast Vabaks meeste rehabilitatsiooni-tugirühma näitel)

Lõputöö

Juhendaja:

Velda Veia

Psühholoogia MA

Tallinn 2009

ANNOTATSIOON

Kolledž: Justiitskolledž	Kuu ja aasta: Mai 2009
Töö pealkiri: Kriminaalhoolduse all olevate lähisuhtes vägivalda kasutanud meestele määratud rehabilitatsiooniprogrammi mõju (MTÜ Vägivallast Vabaks meeste rehabilitatsiooni-tugirühma näitel)	
Töö autor: Robert Rähn	Olen nõus oma lõputöö kättesaadavaks tegemisega elektroonilises keskkonnas. Allkiri:
<p>Lõputöö on kokku 45 lehel, millest töö põhiosa moodustab 35 lehekülge. Lõputöö on kirjutatud eesti keeles. Lõputöö koosneb sissejuhatuses, viiest peatükist, mis on jaotatud alapeatükkideks, järeldusi tegevast kokkuvõtvast osast ja ingliskeelsest resümeest.</p> <p>Lõputöö läbivad teemad on lähisuhtes kasutatav vägivald ja tugirühma uuring.</p> <p>Töö on aktuaalne, kuna võimaldab saada objektiivset tagasisidet rehabilitatsiooni-tugirühmades läbiviidava programmi tulemuslikkusest. Lähisuhtevägivalla kuriteo sooritanud kriminaalhoolduse all olevatele meestele on viidud läbi rehabilitatsiooniteenust alates 2006 aasta sügisest st. kokku käesoleva ajani 12 rehabilitatsiooni rühma. Seetõttu objektiivset tagasisidet rühmatöö tõhususest pole senini olnud võimalik saada põhjustel, et rühmades lõpetajate arvu üldsumma on eelnevatel aastatel olnud liiga väike ning rühmas osalemisest on möödunud liialt väike ajavahemik.</p> <p>Töö on praktiline: eesmärk on tuua välja programmi tulemuslikkust suurendavaid või pidurdavaid asjaolusid ning programmi tõhususe suurendamiseks MTÜ VägiVallast Vabaks poolt nende abil muuta rehabilitatsiooniprogrammi tegevusi.</p> <p>Lõputöö aluseks on hüpotees, et kriminaalhoolduse all olevate lähisuhtes vägivalda kasutanud meestele määratud rehabilitatsiooni tugirühmas osalemine on positiivse märgiga ja annab osalejatele uusi oskusi igapäevaseks vägivallavabaks toimetulekuks. Hüpoteesi kontrollimiseks viis autor läbi ning analüüsis MTÜ Vägivallast vabaks poolt läbiviidud rehabilitatsiooni programmis osalenud ja lõpetanud 26 mehega intervjuu ankeedi vormis.</p> <p>Autor leidis uuringu tulemusena, et hüpotees, kriminaalhoolduse all olevate lähisuhtes vägivalda kasutanud meestele määratud rehabilitatsiooni tugirühmas osalemine on positiivse märgiga ja annab osalejatele uusi oskusi igapäevaseks vägivallavabaks toimetulekuks, on leidnud kinnituse. Uurimises järelduses selgus, et kokku pidas läbitud programmi vajalikuks 73 % (19 vastanud meest). Respondendid leidsid, et sellised programmid saavad inimesi nende probleemides aidata. 27 % vastanud meestest (7 meest) pidas seda programmi mõttekuks ja programmis osalemist lihtsalt kohustuslikuks ning aja raiskamiseks.</p>	
Võtmesõnad: lähisuhte vägivald, kriminaalhooldus ja rehabilitatsiooni tugirühm	
Keywords: intimate violence, criminal maintenance and rehabilitation support group	
Säilitamise koht:	
Kaitsmisele lubatud	
Kolledži direktor: Hannes Liivak	Allkiri:
Vastab lõputöö nõuetele	
Juhendaja: Velda Veia	Allkiri:

SISUKORD

ANNOTATSIOON	2
TABELITE JA JOONISTE LOETELU	5
SISSEJUHATUS	6
1. KRIMAALHOOLDUSE OLEMUS JA EESMÄRK	8
2. LÄHISUHTEVÄGIVALLA OLEMUS JA LIIGID	9
2.1 Lähisuhtes vägivalda olemus	9
2.2. Vägivaldse käitumise liigid lähisuhtes	9
2.2.1 Naisevastane vägivalda mõiste	11
3. LÄHISUHTEVÄGIVALLA ÕIGUSLIK REGULATSIOON JA VÄGIVALLA TOIMEPANIJA KARISTUSED NING MÕJUTAMISE VAHENDID EESTIS	13
3.1. Naisi kaitsevad inimõigused ja lähisuhtevägivallaga seotud õigusaktid	13
4. LÄHISUHTEVÄGIVALDA KÄSITLEVAD UURINGUD JA LÄHISUHTE VÄGIVALLAKURITEO SOORITANUD MEESTELE SUUNATUD PROGRAMMID .	14
4.1 Lähisuhtevägivalda uuringud maailmas ja Eestis	14
4.2 Lähisuhtes vägivallaga kasutanud meeste suunatud programmid maailmas	15
5. MTÜ VÄGIVALLAST VABAKS REHABILITATSIOONI-TUGIRÜHMA TEGEVUS, EESMÄRGID JA PROGRAMMI MÕJU UURING	17
5.1 MTÜ vägivallast vabaks rehabilitatsiooni tugirühmas läbiviidud uuring lähisuhtes vägivallaga kasutanud meeste suhtes	17
5.1.1 Uuringu eesmärk, meetodika ja valim	18
5.1.2 Respondentide üldisloomustus	18
5.1.3 Respondentide arvamus vägivallast	23
5.1.4 Rehabilitatsiooni-tugirühma mõju respondentidele ja nende suhetele lähedastega	25
5.1.5 Tugirühmas osalenud respondentide soovitusel ja arvamused programmi vajalikkusest	26
5.1.6 Uuringu tulemuste võrdlus 2007 aastal korraldatud uuringu tulemustega	27
KOKKUVÕTE	31
SUMMARY	33
VIIDATUD ALLIKATE LOETELU	34
LISA 1. Respondentidele esitatud ankeet	36

LISA 2. Respondi esitatud ankeet.....41

TABELITE JA JOONISTE LOETELU

1. **Tabel 1.** Respondentide vanusegrupid
2. **Tabel 2.** Respondentide rahvus
3. **Tabel 3.** Respondentide perekonnaseis intervjuu ajal
4. **Tabel 4.** Respondentide laste arv
5. **Tabel 5.** Respondentide alkohooli/ narkootikumide kasutamine
6. **Tabel 6.** Respondentide seisund vägivallateo toimepanemise ajal
7. **Tabel 7.** Respondentide karistatuse võrdlus rahvuse alusel
8. **Tabel 8.** Respondentide peresisene vägivald
9. **Tabel 9.** Respondentide tugirühma mõju
10. **Tabel 10.** 2006 – 2009 a. respondentide vanuse võrdlus
11. **Tabel 11.** 2006 – 2009 a. respondentide rahvuse võrdlus
12. **Tabel 12.** 2006 – 2009 a. respondentide perekonna seisu võrdlus
13. **Tabel 13.** 2006 – 2009 a. respondentide vägivallateo ajal jooke võrdlus
14. **Tabel 14.** 2006 – 2009 a. respondentide vägivalla küsitluse võrdlus
15. **Tabel 15.** 2006 – 2009 a. respondentide pere otsustusõiguse võrdlus
16. **Tabel 16.** 2006 – 2009 a. respondentide süü tunnistamise võrdlus
17. **Tabel 17.** 2006 – 2009 a. respondentide paarisuhte mõju võrdlus
18. **Tabel 18.** 2006 – 2009 a. respondentide tugirühma vajalikkuse võrdlus
19. **Joonis 1.** 2006 – 2009 a. respondentide tugirühma vajalikkuse võrdlus
20. **Joonis 2.** 2006 – 2009 a. respondentide paarisuhte mõju

SISSEJUHATUS

*Kui sedavõrd massiline vägivald leiaks aset riikide vahel,
nimetatakse seda sõjaks...*

*Kuna see leiab aset aga meeste ja naiste vahel,
nimetatakse seda kõigest eraasjaks*

/Hilkka Pietilä/

Käesolev lõputöö on kirjutatud teemal „Kriminaalhoolduse all olevate lähisuhtes vägivaldakasutanud meeste määratud rehabilitatsiooniprogrammi mõju (MTÜ Vägivallast Vabaks meeste rehabilitatsiooni-tugirühma näitel.“

Lõputöö autori eesmärk on uurida ja analüüsida kriminaalhoolekande all olevate lähisuhtes vägivalda kasutanud meeste rehabilitatsiooni tugirühma mõju ja määrata seeläbi rogrammi tulemuslikkust.

Põhjus, miks autor just selle teema valis on see, et teema on aktuaalne ja võimaldab saada objektiivset tagasisidet rehabilitatsiooni-tugirühmades läbiviidava programmi tulemuslikkusest. Lähisuhtevägivalda kuriteo sooritanud kriminaalhoolduse all olevatele meestele on viidud läbi rehabilitatsiooniteenust alates 2006 aasta sügisest st. kokku käesoleva ajani 12 rehabilitatsiooni rühma. Seetõttu objektiivset tagasisidet rühmatöö tõhususest pole senini olnud võimalik saada põhjustel, et rühmades lõpetajate arvu üldsumma on eelnevatel aastatel olnud liiga väike ning rühmas osalemisest on möödas liialt väike ajavahemik.

Lõputöö on praktiline - eesmärk on tuua välja programmi tulemuslikkust suurendavaid või pidurdavaid asjaolusid ning programmi tõhususe suurendamiseks MTÜ VägiVallast Vabaks poolt nende abil muuta rehabilitatsiooniprogrammi tegevusi.

Lõputöö aluseks on hüpotees, et kriminaalhoolduse all olevate lähisuhtes vägivalda kasutanud meeste määratud rehabilitatsiooni tugirühmas osalemine on positiivse märgiga ja annab osalejatele uusi oskusi igapäevaseks vägivallavabaks toimetulekuks.

Hüpoteesi kontrollimiseks viis läbi ning analüüsis autor 26 MTÜ Vägivallaks vabaks lõpetanud meestega intervjuu ankeedi vormis

Lõputöö koosneb viiest peatükist. Esimeses peatükis seletatakse lahti kriminaalhoolduse olemus ja eesmärk. Teises osas seletatakse lahti lähisuhte olemus. Kolmandas osas on ülevaade lähisuhtesvägivalda õiguslikest regulatsioonidest. Lõputöö neljandas osas on ülevaade lähisuhtesvägivalda käsitlevatest uuringutest ja lähisuhtes vägivalda kuriteo toimepannud meeste suunatud programmidest. Viiendas osas antakse uurib autor püstitatud lõputöö eesmärged ja analüüsib respondentide vastuseid.

1. KRIMAALHOOLDUSE OLEMUS JA EESMÄRK

Eesmärgiga muuta Eesti karistuspoliitika liberaalsemaks, töötas Justiitsministeerium välja Kriminaalhooldusseaduse, mis jõustus 1. mail 1998. aastal. Seaduse koostamisel lähtuti välisriikide analoogsete süsteemide tegevust reguleerivatest seadustest. Põhilisteks eeskujuriikideks kujunesid Saksamaa, Austria ja Prantsusmaa.¹

Kriminaalhoolduse peamine eesmärk on muuta ühiskond turvalisemaks, rakendades alternatiive vangistusele. Selline eesmärgi seadmine tugineb eeldusel, et kuriteo sooritanud isiku võib jätta vabadesse, kui lisaks järelevalvele tema üle tehakse ka tööd tema kriminogeense käitumise muutmiseks. Kriminaalhooldustöö koosneb seega kahest poolst – järelevalvest ja sotsiaalse kohanemise soodustamisest. Need meetmed aitavad vähendada korduvkuritegevust, suurendades nii ühiskonna turvalisust.

Eesti kriminaalhooldussüsteem hakkas toimima 1. mail 1998. Kriminaalhooldustööd teevad Tallinna, Tartu ja Viru vangla juures asuvad kriminaalhooldusosakonnad, mis jagunevad piirkondlikeks talitusteks. See on uudne samm Eesti karistuspoliitikas. Kuni 1. juulini 2008 tegutsesid kriminaalhooldusosakonnad piirkondlike kohtute alluvuses.

Kriminaalhooldaja töö sisuks on selgitada välja uue kuriteo toimepanemise riskid ning kavandada koos hooldusalusega abinõud uue kuriteo toimepanemise vältimiseks, tehes koostööd riigi ja omavalitsuse struktuuriüksustega ning mittetulundusühingutega.²

Kriminaalhoolduse peamine eesmärk on kuritegevuse vähendamine. Kriminaalhooldusametnikule on selle ülesande täitmiseks antud kohtuotsuse alusel õigus ja kohustus valvata hooldusalusele määratud kohustuste täitmise ja tema käitumise järele ning mõjutada ja motiveerida teda käituma seaduskuulekalt. Kriminaalhooldusametnik peab eesmärgi saavutamiseks suutma kindlaks teha ja analüüsida kriminaalhooldusele määratud isiku kuritegeliku käitumise põhjusi. Lähtudes põhjustest ja konkreetse isikuga seotud asjaoludest, teeb kriminaalhooldusametnik kindlaks olemasolevad ressursid ja võimalused isiku resotsialiseerimiseks.³

¹ Kriminaalhooldussüsteem Eestis 2001, lk.6

² <http://www.vangla.ee/krimh>

³ Mändmaa 1999, lk.2

2. LÄHISUHTEVÄGIVALLA OLEMUS JA LIIGID

2.1 Lähisuhtes vägivalda olemus

Vägivald on käitumine, mille abil saavutatakse teises inimeses hirmu tekitades võim tema elu üle. See tähendab ka teise inimese käitumise, mõtete ja tunnete kontrollimist.⁴

Paarisuhtevägivald või lähisuhtevägivald tähendab intiimpartneri poolt, tavaliselt kodus (pereringis) toimepandud vägivalda. Eesti keeles võiks intiimpartneri vastu suunatud vägivalda defineerida kui lähisuhtevägivald.⁵

Veel 1990.a lõpus oli lähisuhtes aset leidv vägivald Eesti ühiskonnas tabuteema. Kuna abistruktuurid puudusid, oli tihti kergem see probleem lihtsalt olematuks vaikida. Nüüdseks on olukord paljuski muutunud, avatud on tugigruppe ja turvakodusid, kuhu vägivalda kogenud naised saavad pöörduda abi otsima, samuti on meedias seda teemat viimastel aastatel sageli käsitletud. Lähisuhtevägivalla ohvri jaoks on oluline temaga toimuvat paremini mõista ning suurendada tema enda ja tema laste julgeolekut. Teadmine lähisuhtevägivalla olemusest ja sellega seonduvatest stereotüüpidest ning ohtudest on ühiskonnas märkimisväärselt kasvanud. Samas aga ümbritseb vägivallatsejat, tema ajendeid, hoiakuid ja mõtlemismalle endiselt saladuseloor.⁶

2.2. Vägivaldse käitumise liigid lähisuhtes

Vägivaldne käitumine on liigitatud erinevate nimetajate alla, aga tegelikult ei ole vahet, millise vägivalla liigi all ohver kannatab. Kõik vägivalla liigid nende erinevates vormides on ohvrile ohtlikud ja üheselt hukkamõistetavad. Ohvri vastu suunatud vägivald kõigis selle vormides rikub ning kahjustab inimõiguste ja põhivabaduste kasutamist. Mida lähedasem on väärkohtleja suhe ohvriga, seda suurem on väärkohtlemisest põhjustatud trauma.

⁴ http://www.oef.org.ee/_repository/Document/Ksiraamat%20naistearstile%202006.pdf

⁵ H. Kase. Lähisuhte vägivald. Tartu: Eesti Avatud Ühiskonna Instituut, 2004, lk 11

⁶ Bancroft, L. 2006. Miks ta seda teeb? Tartu: Tartu Naiste Varjupaik, 12

Vaimne vägivald võib eksisteerida väga erinevates vormides, nagu verbaalne, psühholoogiline, majanduslik, sotsiaalne vägivald. Vägivallatsejad rakendavad oma ohvri suhtes erinevaid tehnikaid alates psühholoogilisest survest ja jõhkrast sõimust kuni majanduslike piirangute seadmise ja sotsiaalse isolatsioonini. Mehe vägivaldne käitumine võib olla alguses peaaegu märkamatu manipuleerimine ja naise elu ning tegemiste kontrollimine. Manipuleerimine ja kontrollimine tähendab teise inimese mõtete, tunnete ja käitumise suunamist ning juhtimist. Vaimse vägivald abil halvatakse ohvri mõtlemis-, mõistmis- ja teovõimet. Eesmärgiks on ohvri enesetunde, eneseusu, vastupanuvõime purustamine ja isiksuse hävitamine. Vaimne vägivald on tihti varjatud. Paljusid vaimse vägivald vorme on väga raske kindlaks teha.⁷

Enamik vägivalda kogenud naisi väidavad, et nende paarisuhtes esinev psühholoogiline vägivald avaldab neile tõsisemat mõju kui füüsiline väärkohtlemine. Seda seisukohta kinnitavad ka teiste maade uurimused. Suure tõenäosusega toob psühholoogiline vägivald endaga naise jaoks kaasa jätkuvaid probleeme ka pärast seda, kui füüsiline vägivald on lakanud.⁸

Füüsiline vägivald võib ulatuda kinnihoidmisest ja rusikahoopidest kuni kägistamiseni ja mitmesuguste relvade kasutamisest kuni roimadeni. Naistele tekitatud vigastused, haavad, traumad vahelduvad sinistest laikudest, muhkudest, muljumishaavadest kuni püsivate kahjustusteni, nagu kuulmis-, nägemis- või liikumisvõime kaotamine. Raseduse ajal naise kallal vägivald tarvitamine võib viia raseduse katkemiseni.⁹

Seksuaalne vägivald kaasneb sageli füüsilise vägivaldaga või viib füüsiline vägivald kulminatsioonis seksuaalvahekorrale sundimisele ja vägistamisele. Seksuaalne vägivald on ka igasugune naisele soovimatu seksuaalne puudutamine ja tähelepanu osutamine. Vägivaldne seksuaalvahekord on võimuvahend, mida kasutatakse teise osapoole alandamiseks, et talle kätte näidata madalam koht sugude hierarhias. (Samas, 10)

⁷ Kase, H. 2004. Lähisuhtevägivald. Tallinn: Vaba Maa, 9

⁸ Bancroft, L. & Silverman, JG. 2007. Vägivallatseja lapsevanemana. Tartu: Tartu Naiste Varjupaik, 26

⁹ Kase, H. 2004. Lähisuhtevägivald. Tallinn: Vaba Maa, 9-10

2.2.1 Naistevastane vägivald mõiste

Naistevastasele vägivaldale kui spetsiifilisele kuritegevuse liigile hakati maailmas tõsisist tähelepanu pöörama alles 10-15 aastat tagasi. 1993. aastal Viinis toimunud inimõiguste konverentsil tunnistati esmakordselt, et naistevastane vägivald on inimõiguste rikkumine. 1995. aastal ÜRO egiidi all Pekingis toimunud ülemaailmsel naiste konverentsil võeti vastu dokument naistevastase vägivalda kõikide vormide likvideerimise kohta ehk nn Pekingi platvorm.

Naistevastane vägivald ÜRO käsitlekse järgi:• Termin “naiste vastu suunatud vägivald” tähendab igasugust soolisel erinevusel põhinevat vägivalda, mille tulemuseks on või mis võib tõenäoliselt lõppeda füüsilise, seksuaalse või psühholoogilise kahjustuse või kannatuse tekitamisega naistele, kaasa arvatud sellise tegevusega ähvardamine, sunniabinõude tarvitamine või vabadustest ilmajätmine, kas avaliku või eraelu sfääris. Naistevastane vägivald põhineb ajaloolistel eeskujudel, teatud traditsioonilistel ja harjumuspärastel tavadel, mis asetavad naise madalamasse seisundisse perekonnas, töökohal, kogukonnas ja ühiskonnas.

ÜRO naistevastase vägivalda definitsioon:

Naistevastane vägivald on ajalooliselt kujunenud naiste ja meeste vahelise ebavõrdse võimusuhte tagajärg, mis on viinud meeste ülemvõimu ja naiste diskrimineerimiseni ja samuti takistanud naiste täieõiguslikku arenemist ühiskonnas. Naistevastane vägivald on üks põhimehanisme, mille abil naised on surutud ühiskonnas meestega võrreldes madalamale positsioonile, alluvussuhetesse.

Naistevastane vägivald on:

- **perekonnas** toimuv füüsiline, seksuaalne ja vaimne vägivald, nagu pekmine, abielus toimuv vägistamine, tütarlaste seksuaalne ahistamine perekonnas, kaasavaraga seotud vägivald;
- **kogukonnas** toimuv füüsiline, seksuaalne ja vaimne vägivald, nagu pekmine, seksuaalne ahistamine ja ründamine töökohal, õppeasutustes ja mujal, vägistamine ning naistega kaubitsemise ja prostitutsioonile sundimine;

• **riigis** heakskiidetud või praktiseeritud füüsiline, seksuaalne ja vaimne vägivald, nagu relvakonfliktide käigus toimuv naiste tapmine ja süstemaatiline vägistamine, eksploatseerimisega seotud vägivald, seksuaalne orjus ning sundsteriliseerimine, sunnitud abort, sunniviisiline kontratseptiivide kasutamine, pealesunnitud rasedus, lapse sünnieelne soovalik ja tütarlastest imikute tapmine.

Vägivald on ÜRO määratluse järgi kuritegu. ÜRO naistevastase vägivalla loetleu aluseks võttes saab tuletada vägivalla liigid, mis ohustavad peaaegu või ainult naisi:

1. lähisuhte vägivald (perevägivald)
2. vägistamine (seksuaalne sund), sh abielusisene vägistamine, vägistamine sõjaseisukorras, nõ veritasu vägistamine (meiepoolt kasutusele võetud termin), kus mõne pere meessoost liikmele kättemaksuks või karistuseks vägistatakse selle pere naissoost liikmeid
3. seksuaalne ahistamine
4. ahistav jälitamine
5. (vägivalla) pornograafia
6. (sund) prostitutsioon
7. naistega kaubitsemine, sh kataloogiabelud ehk pruut kirja teel
8. naiste ja tüdrukute ümberlõikamine
9. sundabelud
10. pruudirööv
11. lapse soo selektsioon kas läbi abortide või vastsündinud tütarlaste tapmise läbi
12. naise reproduktiivseid õigusi puudutav vägivald – siia alla kuuluvad nii sundabordid, kui sünnitamisele sundimine.

Eesti üha aktiivsem osalus globaliseerumisprotsessis toob endaga kaasa ka uusi naistevastase vägivalla liike, mis Eestis seni veel tundmatud. Olgu siis tegemist selekteeriva abordi või naiste ümberlõikamisega. Kõik see kujutab endast uut väljakutset ka meditsiinisüsteemile. Järgnevalt peatume põgusalt kahel Eestis enam levinud naistevastase vägivalla vormil, millega meedikud oma igapäevatoos pidevalt kokku puutuvad. Need on lähisuhtevägivald ja vägistamine.¹⁰

¹⁰ [Http://www.oef.org.ee/ repository/Document/Ksiraamat%20naistearstile%202006.pdf](http://www.oef.org.ee/repository/Document/Ksiraamat%20naistearstile%202006.pdf)

3. LÄHISUTEVÄGIVALLA ÕIGUSLIK REGULATSIOON JA VÄGIVALLA TOIMEPANIJA KARISTUSED NING MÕJUTAMISE VAHENDID EESTIS

3.1. Naisi kaitsevad inimõigused ja lähisuhtevägivallaga seotud õigusaktid

Arenenud demokraatlikes riikides pööratakse peresise vägivalla ennetamisele ja tagajärgedega võitlemisele suurt tähelepanu. Vägivald on kuritegu. Vägivallategudele on otsekohaldatavad Karistusseadustiku sätted. Alates 1.09.2002 hakkas kehtima Karistusseadustik¹¹ (edaspidi KarS), kus käsitletakse vägivalla juhtumeid isikuvastase kuriteona.¹² KarS järgmised koosseisud kehtivad ka paarisuhtes toime pandud naistevastase vägivalla ja abielusise vägistamise korral:

Tervist kahjustavad süüteod (KarS 1. jaotis):

- § 118 raske tervisekahjustuse tekitamine (muu hulgas raseduse katkemine) näeb ette karistusena nelja kuni kaheteistkümneaastase vangistuse;

Vägivallateod (KarS 2. jaotis):

- § 120 ähvardamine, karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega;
- § 121 kehaline väärkohtlemine – teise inimese tervise kahjustamise eest, samuti löömise, peksmise või valu tekitanud muu kehalise väärkohtlemise eest – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega;
- § 122 piinamine – järjepideva või suurt valu põhjustanud kehalise väärkohtlemise eest – karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega;

Seksuaalse enesemääramise vastased süüteod (KarS 7. jaotis):

- § 141 vägistamine – karistatakse kuni viieaastase vangistusega;
- § 142 sugulise kire vägivaldne rahuldamine – karistatakse kuni kolmeaastase vangistusega;
- § 143 suguühendusele sundimine – karistatakse kuni kaheaastase vangistusega.

¹¹ Karistusseadustik. 6.06.2001. – RT I 2001, 61, 364; RT I 2008, 3, 21.

¹² KarS 9. peatükk

4. LÄHISUHTEVÄGIVALDA KÄSITLEVAD UURINGUD JA LÄHISUHTES VÄGIVALLAKURITEO SOORITANUD MEESTELE SUUNATUD PROGRAMMID

4.1 Lähisuhtevägivalla uuringud maailmas ja Eestis

Naistevastase vägivallaga seotud uuringuteks tuleb pidada ka uuringuid, mis käsitlevad vägivalda kasutanud meestele mõeldud programmide mõjusid, erinevate programmide võrdlusi, riigi ja õigussüsteemi tegevust vägivaldsete meeste rehabiliteerimisel, seaduste efektiivsust ja kohtute tegevust vägivalla tõkestamisel jm.¹³ Maailma Tervishoiuorganisatsiooni hinnangul on vägivald naiste tervise suurimaid kahjustajaid, millel on rasked tagajärjed mitte ainult naisele ja tema reproduktiivsele tervisele vaid ka kasvavale põlvkonnale.

Suurbritannias on perevägivald kõige sagedamini esinev vägivaldne kuritegu. Briti kuritegevuse uuringu kohaselt toimus 1997. aastal ligikaudu 835 000 perevägivalda intsidenti. 1992. aasta Suurbritannia siseministeeriumi uuringu tulemusena selgus, et 48% tapetud naistest on langenud oma partneri või endise partneri käe läbi. Naistevastane vägivald esineb peamiselt varjatud nähtusena. Suurbritannia politseisse jõuab vaid üks viiest vägivallajuhtumist. 1992. aastal väitis ohvrite toetamise asutus, et enne riiklikult süsteemilt abi otsimist kannatavad naised ära umbes 30-35 vägivallaintsidenti.¹⁴

Soomes satub aasta jooksul oma praeguse abikaasa füüsilise või seksuaalse vägivalla või ähvarduste ohvriks 20% naise. Endine mees on ähvardanud või käitunud vägivaldselt pooltega kõikidest abi- või kooselus olnud naistega. Ühtekokku on 40% kõigist Soome naistest 15 aasta jooksul sattunud mehe kui vägivallatseja ohvriks. Tagajärgede tõsidust nii indiviidile kui ühiskonnale näitab naistevastase vägivalla tõttu surma saanute arv, mis Soomes oli perioodil 1987-1995 keskmiselt 47 tapetud naist aastas.^{15 16}

¹³ Valik erinevaid perevägivalda puudutavaid publikatsioone (sh uuringute raporteid, statistikat, artikleid jm) leiab USA Justiitsministeeriumi hallatavast andmebaasist /U. S. Department of Justice, Office of Justice Programs, National Criminal Justice Reference Service/. Arvutivõrgus. Kättesaadav: http://www.ncjrs.gov/spotlight/family_violence/publications.html, 29.03.2008.

¹⁴ Danilda, Inger, Leander, Coles (1999). The Worst Scars are on the Inside - Methods for counteracting violence against women (eds.). Operation Kvinnofrid International: 20

¹⁵ Heiskanen, Markku ja Piispa, Minna 2001.

¹⁶ The price of violence. The Cost of Men`s Violence against Women in Finland. Statistics Finland and Council for Equality) <http://gender.sm.ee/index.php?097923262>

4.2 Lähisuhtes vägivalda kasutanud meestele suunatud programmid maailmas

“Pioneeriks” vägivalda kasutanud meeste rehabilitatsiooniprogrammide seas sai 1981. aastal Ameerika Ühendriikides Minnesota osariigis Duluth`i linnas loodud Perevägivalda Tõkestamise projekti DAIP (*Domestic Abuse Intervention Project*) raames loodud programm, mida tuntakse ka Duluth-Model nime all. Duluthi linnas alguse saanud programmi kasutatakse nüüdseks kõikjal USA osariikides ja laialdaselt väljaspool USA-d. Duluthi projekt ühendab nii avalikku kui erasektorit koordineerides ja juhendades perevägivalda juhtumitega tegelejate tööd. Seega ei ole Duluth mitte ainult vägivalda kasutanud meestele mõeldud programm, vaid komplektne süsteem, mis pakub erinevaid koolitusi, seminare, materjale (nt õppefilme, raamatuid) andmebaase jm programmijuhtidele, õiguskaitseasutuste töötajatele, perevägivalda vastu võitlevatele institutsioonidele jt.¹⁷

E. Pence ja C. McDonnelli nimetavad enda artiklis Duluthi üheks tähtsamaks ülesandeks lähisuhtevägivaldala reageerimise koordineerimist nii õiguskaitseinstitutsioonide kui ka kohalike omavalitsuste ja eraorganisatsioonide vahel. Samuti peavad nad oluliseks riigiorganite omavahelise koostöö parandamist paarisuhte vägivalda juhtumite arutamisel. Peamiste probleemidena nimetavad nad eelkõige: riigiorganite liiga aeglast reageerimist, ühesuguseid protseduureegleid kõikide vägivalda juhtumite osas (mis ei anna võimalust arvestada lähisuhtevägivalda eripära), iga üksiku intsidendi lahendamist eraldi (reeglina ei ole perevägivalda juhtum aga ühekordne intsident), õiguskaitse süsteemi ametnike (uurijad, prokurörid, kohtunikud, kriminaalhooldajad) omavahelise koostöö ja teiste ametnike töö ülesannetest ettekujutuse puudumist jm¹⁸.

Duluthi mudelist eeskujude võtnud programmid on käesoleval ajal laialt levinud ka Euroopas¹⁹. Esimesena alustas vägivaldsete meeste rehabiliteerimist Norra ATV *Alternative to Violence*/ Keskus 1987.a. Sarnaseid projekte leiab tänaseks kõikjal

¹⁷ *Id.* Duluthi projekti raames on näiteks loodud ka vägivaldsete andmebaas DAIN /*Domestic Abuse Information Network*/, mis sisaldab mitmesugust informatsiooni vägivalda toimepanijate isikuandmete ja tegude kohta.

¹⁸ McDonnell, C. & Pence, E. Developing policies and protocols. – Coordinated Community Responses to Domestic Violence: Lessons from Duluth and Beyond. Sage, Thousand Oaks, CA 1999. 26.02.2008.

¹⁹ Norra ATV /*Alternative to Violence*/ veebilehekülj. Arvutivõrgus. Kättesaadav: http://www.atv-stiftelsen.no/index.cfm?kat_id=19, 04.04.2008.

Euroopas: Austrias – Anti Violence training for violent men²⁰, Inglismaal – Domestic Violence Intervention Project (DVIP)²¹

Soomes on viimased 10 aastat intensiivselt tegeldud perevägivalla ja naiste vastu suunatud vägivalla ennetamise probleemidega. Uurimused ja statistika on näidanud, et vägivald on laialdasem, üldisem, levinum kui seda varem arvati olevat. Ka osalemine rahvusvahelistes inimõigustega tegelevates organisatsioonides avardas ja pakkus uusi lähenemis- ja käsitusviise. Vägivallada hakati nägema inimõiguste rikkumisena, tõkkena võrdõiguslikkuse ja arengu teel, mille kõrvaldamist liikmesriikide valitsustelt oodati. Kogemused näitasid, et kuigi tegemist on mitmetahuliste ja raskete probleemidega, võis neid siiski asuda lahendama. Üheks kandvamaks ideeks oli vägivallatseja seadmine vastutavaks oma tegude eest. Vägivalla kasutamist ei tohi põhjendada traditsioonide, alkoholi kasutamise, armukadeduse ja muu sellisega. Vägivallaga seotud probleeme püüti mõjutada ka seadusi muutes, probleemi ja selle ilmnemist puudutavat informatsiooni tootes ja seda levitades, professionaalseid abilisi koolitades ja teenuseid arendades. Nende eesmärkide nimel tegutses muuhulgas võrdõiguslikkuse nõukogu koostöös vastava valdkonna ametnike, asutuste, instituutide ja spetsialistidega. Seda tööd on jätkatud Sotsiaal- ja Tervihoiuala Uurimis- ja Arenduskeskuse (STAKES) juures tegutseva 5 aastat (1998-2002) kestva vägivalla ennetamise projekti ja selle regionaalsete koostöörühmade raames.

²⁰ R. Logar. The Austrian model of intervention in cases of domestic violence. Online. Available: <http://www.wave-network.org/images/doku/egm.doc>, 04.04.2008.

²¹ Domestic Violence Intervention Project (DVIP). London, UK. Online. Available: <http://www.dvip.org/>, 04.04.2008.

5. MTÜ VÄGIVALLAST VABAKS REHABILITATSIOONI-TUGIRÜHMA TEGEVUS, EESMÄRGID JA PROGRAMMI MÕJU UURING

Vägivallatsejatele on Eestis suhteliselt vähe tähelepanu pööratud. Murrangu on sellesse toonud 22.06.2006.a Justiitsministeeriumi (JM) ja MTÜ Vägivallast Vabaks vahel sõlmitud leping „Rehabilitatsiooni – tugigrupid pere- ja lähisuhtevägivalla kuriteo sooritanud meestele“ projekti näol. Projekti raames viiakse läbi pere- ja lähisuhtevägivallakuriteo sooritanud meestele rehabilitatsioonigrupid Tallinnas ja Harjumaal. Justiitsministeerium toetab kuritegevuse ennetamist.²²

5.1 MTÜ vägivallast vabaks rehabilitatsiooni tugirühmas läbiviidud uuring lähisuhtes vägivalda kasutanud meeste suhtes

Käesoleva töö eesmärgiks on välja selgitada sotsiaalabiprogrammi mõju kriminaalhoolduse all olevate lähisuhtes vägivallakuriteo sooritanud meestele. Selleks on kavas küsitleda MTÜ Vägivallast Vabaks rehabilitatsiooniprogrammi läbinud mehi.

Uuringu läbiviimiseks algse plaani kohaselt moodustavad valimi kõik isikud, kes läbisid MTÜ Vägivallast Vabaks rehabilitatsiooni-tugirühma aastatel 2007 kuni 2009.

Nimetatud aastatel suunati Tallinnas ja Harjumaal kokku rehabilitatsiooni-tugirühma 59 lähisuhte vägivallateos süüdimõistetut, programmi läbis neist 47.

2006-2007 aasta läbi viidud rehabilitatsiooni-tugirühmade efektiivsuse kohta on tehtud lõputöö TÜ õigusteaduse lõpetaja Piret Grossi poolt. Tema oma lõputöös on kasutanud 12 respondendi andmeid, programmi oli läbinud 2007 aasta lõpuks 25 meest. Teisi (13 tugirühma lõpetajat) ei õnnestunud tal kätte saada.

Uurimus on läbi viidud sama metoodikal põhineva küsitlusega, mis TÜ lõputöös. Eesmärgiga saada võimalikult objektiivsed võrdlusandmed 2006-2007 ja 2007-2009 läbi viidud rühmade mõju kohta kriminaalhoolduse all olevate lähisuhtes vägivalda kasutanud meestele.

²² <http://www.just.ee/21087> 25.03.2008

5.1.1 Uuringu eesmärk, meetodika ja valim

Käesoleva töö eesmärgiks on välja selgitada sotsiaalabiprogrammi mõju meestele. Selleks küsitleti MTÜ Vägivallast Vabaks rehabilitatsiooniprogrammi läbinud mehi. Intervjuu käigus palus autor respondentidel vastata eelnevalt ettevalmistatud küsimustele. Intervjuu kestvus sõltus vastajate soovist vastata küsimustele lühemalt või pikemalt, keskmiselt läks aega 10-15 minutit. Vene rahvusest isikutega viis autor intervjuu läbi vene keeles, tõlki ei kasutanud. Eelnevalt olid küsimused tõlgitud vene keelde. Küsimuste tõlkimisel oli abiks internett ja kaas üliõpilane. Kõik intervjud ja küsimused olid esitatud läbi telefoni ning 3 isikut vastasid e-posti teel. Vastamisest keeldus 4 inimest. Intervjuud viidi läbi märtsis 2009.

Algse plaani kohaselt pidid valimi moodustama kõik isikud, kes läbisid MTÜ Vägivallast Vabaks rehabilitatsiooni-tugirühma aastatel 2007 ja 2009. Nimetatud aastatel suunati Tallinnas ja Harjumaal kokku tugirühma 59 vägivaldteos süüdimõistetut, programmi läbis neist 47. Kõikide meestega ei õnnestunud kontakti saada, põhjusteks kontaktandmete puudumine, ei vastatud korduvatele telefonikõnedele või alaliselt asumine väljaspool Eestit. Lõplikuks respondentide arvuks kujunes 26 meest ehk 55 % kõigist programmis osalejatest.

Respondentide vastused kirjutas autor vahetult intervjuu käigus nii arvutisse kui mõnel puhul ankeet paberile, hiljem võrdles ja analüüsis vastavalt saadud tulemustele. Katkendeid intervjuueeritavate vastustest on esitatud koos analüüsiga.

5.1.2 Respondentide üldiseloostus

Kõik respondendid on meessoost ja antud uurimuse küsitleti ainult programmist osavõtjaid. Kahekümne kuuet mehest kaks ei olnud süüdi mõistetud väidetavalt intiimpartneri löömise eest. Üks neist meestest suunati rühma peale süüdimõistmist pooltuttavate juures aset leidnud oma naise ja meestevahelise löömingu eest ja teist meest oli kohtuotsusega karistatud vägivalda kasutamises oma ema vastu.

Vanuse järgi on respondendid jaotatud kolme gruppi, vanuses 30-39 a, 40-49 a ja vanemad kui 50 a. 39 % vastanutest jäid vanusevahemikku 30-39 a. 40-49 a. jäi 42% vastanutest ja 19% vastanutest jäi kolmandasse vanusegruppi. Kõige noorem vastaja oli 33 a, kõige vanem 62 a., keskmiseks vanuseks kujunes 43 aastat.

Tabel 1. Respondentide vanusegrupid

vanus	meeste arv	meeste osakaal %des
30-39a	10	39%
40-49 a	11	42%
51a ja vanemad	5	19%
kokku	26	100%

Eesti rahvusest on kaheteistkümne vastaja hulgas üheksa inimest ehk 35%. Ülejaanud 15 vastanut olid vene rahvusest.

Tabel 2. Respondentide rahvus

Rahvus	meeste arv	meeste osakaal %des
Eesti	9	35%
Vene	17	65%
kokku	26	100%

Perekonnaseisult on jagatud respondendid abielus, vabaabielus ja vallalisteks olevateks. Intervjuu ajal oli abielus 5 respondenti, vabaabielus 14 respondenti ja 7 olid vallalised. Peale vägivalla intsidenti jäid endiselt kokku elama 17 respondenti, see tähendab, et lahku läksid 7 respondenti ja kahel on lahutusprotsess käimas, kuid hetkel elavad koos. Peale vägivalla intsidenti elab endiselt koos 73 %.

Tabel 3. Respondentide perekonnaseis intervjuu ajal

Kooselu vorm	arvudes	% des
Abielus	5	19 %
Vabaabielus	14	54 %
Vallaline	7	27 %
Kokku	26	100%

Kahekümne kuuest vastajast neli respondenti väitsid, et neil pole lapsi. Neli väitsid et neil pole lapsi, kuid nende elukaaslastel oli/on vähemalt üks laps, üks vastanutest väitis, et elukaaslasel on kaks last. Kaks vastanut väitsid, et neil on nii lapsed kui ka lapselapsed. Ühe lapse olemasolu väitsid kaheksa vastanut, kaks last on väidetavalt kuuel vastanul, kolm last on väidetavalt kolmel vastanul ja ühel vastanul on väidetavalt neli last. Kümme respondenti elasid väidetavalt koos lapsega (vähemalt ühe lapsega) vägivalda toimumise ajal (38%). Mitmed uurimused kinnitavad perevägivalda negatiivset mõju lastele ka juhul, kui nad ise otseselt rünnaku ohvriks ei lange²³

Tabel 4. Respondentide laste arv

Laste arv	arvuliselt	% des
0	4	15,4 %
1	8	30,7 %
2	6	23,0 %
3	3	11,6 %
4	1	3,9 %
Eelukaaslase lapsed	4	15,4 %
kokku	26	100 %

²³ “Maailmas läbi viidud uurimuste kohaslt 40-60% vägivaldsetest meestest olid näinud isa vägivalda ema suhtes oma lapsepõlvkodus.” (H. Kase 2004, lk 13).

Seoses alkoholsete ja/või narkootiliste ainete tarbimisega läheb inimene kergemini endast välja ja ta enesevalitsus ning kontroll enda tegude üle võib kaduda. Probleeme alkoholiga on olnud väidetavalt kümnel vastajal, kolmel vastajal on olnud probleeme narkootikumidega, kaheksa vastajat väitsid, et probleeme pole alkoholiga, kuid nad tarvitavad seda ning viis vastanut väitsid, et ei tarvita üldse alkoholi ega narkootikume. Antud tabelis on toodud välja protsentuaalne mõnuainete tarbimine respondentide seas.

Tabel 5. Respondentide alkoholi/ narkootikumide kasutamine

Alkohol/narkotikumid	arvudes	% des
on olnud probleeme alkoholiga	10	38%
on olnud probleeme narkootikumidega	3	12%
Ei ole probleeme/ kuid tarvitab alkoholi	8	31%
ei tarvita üldse alkoholi/narkootikume	5	19%
kokku	26	100%

Üle 1/3 on väidetavalt tunnistanud endale, et omab probleemi alkoholiga. 19% vastanutest ei tarvita üldse alkoholi või narkootikume.

Vägivallateo panid alkoholijoobes toime väidetavalt 23 respondenti, kolm vastanutest väitsid, et olid kained intsidendi sooritamise hetkel. Järgnevas tabelis on näha, kuidas jaguneb protsentuaalselt vägivallateo toimepaneku ajal oldud seisund. 88,5% vastanutest oli teo sooritamise hetkel alkohoolses joobes, üks vastajatest täpsustas veel, et oli ära joonud ühe liitri lahjat õlut. Eitava vastusega vastasid 2 vene rahvusest respondenti ja üks eesti rahvusest respondent.

Tabel 6. Respondentide seisund vägivaldteo toimepanemise ajal

Joobeseisund	Arvuliselt	% des
Jah	23	88,5 %
Ei	3	11,5 %
kokku	26	100%

62% (16 isikut) meestest olid varem kohtu poolt karistatud erinevate kuritegude eest: varguste, kelmuse, joobes juhtimise, hulikaansuste, avaliku korra rikkumiste ja raskete kehavigastuste tekitamise eest. Üks isik oli kriminaalkorras karistatud enne kolmel korral. Paar isikut olid kandnud karistust kinnipidamisasutuses, kuid antud hetkel keegi vastanutest pole teadaolevalt pannud toime uut korra rikkumist. 38% vastanutest oli enne vägivalda intsidenti kohtu poolt kriminaalkorras karistamata.

11 vene rahvusest respondente oli varem karistatud, mis on 64 % vene rahvusest vastanutest. 6 vene rahvusest vastanutest polnud enne karistatud kriminaalkorras kohtu poolt, mis teeb 36 %.

5 eesti rahvusest respont oli varem karistatud, mis on 56 % eesti rahvusest vastanutest. 4 eesti rahvusest vastanutest polnud enne karistatud kriminaalkorras kohtu poolt, mis teeb 44%.

Kui võrrelda rahvustest lähtuvalt, siis vastuste analüüsi tulemused protsenditi oluliselt ei erine, kuid vastanutest ühel eesti rahvusest oli eelnevaid kriminaalkorras karistusi kolm.

Tabel 7. Respondentide karistatuse võrdlus rahvuse alusel

Rahvus	Varem karistamata		Varem karistatud	
	arvudes	% des	arvudes	% des
Eestlane	4	15 %	5	19 %
Venelane	6	23 %	11	43 %
kokku	10	38 %	16	62 %

5.1.3 Respondentide arvamus vägivallast

Küsimusele, kas vägivallaks peetakse ainult füüsilist või siis füüsilist kui ka vaimset vägivalda, väitsid seiste meest, et vägivallaks peavad nad ainult füüsilist vägivalda ning üheksateist meest pidasid vägivallaks nii vaimset kui füüsilist vägivalda. Eesti rahvusest pidas füüsiliseks vägivallaks vägivalda kaks isikut, mis teeb 22 % eesti rahvusest vastajatest ja vene rahvusest pidas vägivallaks füüsilist vägivalda viis respondenti, mis teeb 29 % vene rahvusest vastajatest. Kokku väitis 27 %, et vägivald on ainult füüsiline ja 73 % et vägivald on füüsiline kui ka vaimne. Protsentuaalselt $\frac{3}{4}$ küsitletutest väidavad, et vägivallaks saab lugeda nii vaimset kui füüsilist vägivalda.

Peamiselt vastasid respondendid küsimusele, mis on Teie arvates vägivald, et see on kellegi löömine, jõu kasutamamine või pekmine. Samuti arvati, et ega vägivald pole hea, kuid mis teha, kui on juhtunud, nüüd peab edasi elama ja antud olukorraga leppima. Kaks vastanut arvasid ka, et füüsiline vägivald võib olla mõnes situatsioonis väljapääsmatu. Vaimseks vägivallaks pakuti karjumist, vihastamist, ustega paugutamist ja solvamist.

Küsimusele, kas Teie suhtes on elukaaslane/intiimpartner (pereliige) kasutanud vägivalda, vastasid eitavalt 5 intervjueeritavat (19 % kogu vastanutest). Ainult psühholoogilist vägivalda on endi sõnul talunud 8 intervjueeritavat (31 %). Nii psühholoogilist kui ka füüsilist vägivalda on väidetavalt talunud 13 intervjueeritavat (50 %). Välja toodi peamiselt, et naine on neid löönud käega, karjunud, takistanud ruumist lahkumist, flirtinud teiste meestega ja ühte meest oli naine mitukorda löönud panniga. 81 % meestest on väidetavalt ise kannatanud, nii füüsilise kui ka vaimse. Mitme vastaja väitel on nende vastu kasutatud vägivald on esilekutsunud nende endi vägivalla partneri vastu. Väidetavalt vägivalla esilekutsujaks peetakse naist või siis ühel juhul küsitletudest ema. Täielikult asjasse mitte puutuvaks pidas ennast 1 vastaja, kes tundis, et temal pole antud olukorras mingit süüd.

Küsimusele, kas olete paarisuhtes kasutanud vägivalda vastas eitavalt respondent, kes oli rehabilitatsiooni- tugirühma saadetud vägivaldse käitumise eest oma emaga. Kaksikümend viis vastajat väitis, et on kasutanud paarisuhtes füüsilist vägivalda , seega 96% on endale teavitanud, et nad on vägivalda kasutanud.

Vägivalda peresiseks asjaks peab 5 respondenti (19 %). 9 respondenti olid veendunud, et perevägivald ei ole pere siseasi (35 %). 12 respondenti arvas, et teatud piirini on peresisene vägivald siiski peresisene asi (46 %). Peamisteks argumentideks tõid respondendid välja, et peresisesed suhted peaksid olema lahendatavad peresiseselt.

Tabel 8. Respondentide peresisene vägivald

Siseasi?	Arv	%
Ei	9	35 %
Teatud piirini jah	12	46 %
Jah	5	19 %
Kokku	26	100 %

88 % vastajatest (23 meest) väitis, et paarisuhetes peab olema võrdne otsustusõigus mehe ja naise vahel. 8 % vastajatest (2 meest) väitis, et otsustusõigus peaks olema kokkuleppeline asi. 4 % vastajatest (1 mees) väitis, et tähtsamaid küsimusi paarisuhetes peaks siiski otsustama mees. 100 % vastasid kõik respondentid, et võim oli ja on mehe ja naise käes võrdselt. 5 respondenti olid valmis pikemalt kõnelema lähisuhtes vägivalda kasutamisest ehk siis sellest intsidendist, mille eest nad said kriminaalkaristuse. Autor toob siinkohas ära põhjused respondentide väitel, miks kasutati vägivalda:

- elukaaslane magas võõra mehega (pettis)
- elukaaslane jättisapid koristamata
- oli tüli seoses sellega, et korter oli naise nimel.

Peaaegu kõik vastasid, et täpselt ei mäleta, oldi purjus.

25 respondentidest (96 %) väidab enda süüd teo toimepanemises, ainus kes väitis vastupidist oli vene rahvusest mees, kes arvas, et ikkagi tema ema oli kõiges süüdi.

Ükski vägivalda tarvitanud mees ise ei pöördunud politseisse et teadata juhtunust. 26-st kohtu ette jõudnud intsidendist 19-l juhul teatas politseisse juhtunust vägivalda ohver ise ja 7 korral teatas politseisse juhtunust keegi kõrvaline isik (naabrid, eksabikaasa, ema, õde).

5.1.4 Rehabilitatsiooni-tugirühma mõju respondentidele ja nende suhetele lähedastega.

8 % respondentidest pidas tugirühmas osalemise mõju endale negatiivseks. Mõju puudumist väitsid 15 % vastanust. Endale positiivse mõju saamist, seoses tugirühmas osalemisega, väitis 77 % respondentidest. Peamisteks positiivseteks asjaoludeks, mis oli tugirühmas, toodi välja :

- et olid head psühholoogid
- leiti seal endale sõpru
- saadi aru tehtud vigadest ja probleemidest
- tore oli kuulda teiste inimeste juttu sellisel teemal
- oli aega probleemi süveneda
- rühmatöö

Negatiivseteks asjaoludeks olid peamiselt :

- liiga vähe tehti selgitustööd
- liiga palju võttis see aega
- grupp oli liiga suur – oleks tahetud individuaalset lähenemist rohkem
- kestis liiga kaua
- räägiti täiesti mõtetut juttu

Tugigrupi mõju oma suhetele pidasid positiivseks 23 respondenti, 2 respondenti arvasid, et mõju puudub ja 1 respondent arvas, et mõju oli negatiivne.

Tabel 9. Respondentide tugirühma mõju

Mõju suhtele	arvudes	% des
Positiivne	23	88 %
Negatiivne	1	4 %
Mõju pudub	2	8 %
Kokku	26	100 %

Tugirühmas osalemist pidasid meeste elukaaslased põhiliselt positiivseks 65 % (17 vastanut) ja teised ei osanud seda öelda, sest nad kas enam polnud sama elukaaslasega suhetes või ei räägi nad sellest (ei avalda arvamust) 35 % (9 vastanut).

5.1.5 Tugirühmas osalenud respondentide soovitud ja arvamused programmi vajalikkusest

Kokku pidas läbitud programmi vajalikuks 73 % (19 vastanud meest). Respondendid leidsid, et sellised programmid saavad inimesi nende probleemides aidata. 27 % vastanud meestest (7 meest) pidas seda programmi mõttetuks ja programmi osalemist lihtsaks kohustuslikust ja aja raiskamisest.

Positiivse küljena toodi välja, et tänu sellele grupile pole enam kodus olnud vägivalda. On omaks võetud uusi lähenemisi vägivaldse situatsiooni lahendamiseks. Vastuseid pakkusid respondendid välja järgnevaid valikuid :

- mees läheb jalutab parem metsas,
- kui läheb naisele kallale,
- probleeme saab lahendada ka sõnadega.

Negatiivse küljena toodi välja, aja kulu seoses programmis osalemisega. Respondentide vastused :

- aega läks mõtetult kaotsi
- häbenetekse oma probleemidest rääkida
- miks peavad inimesed teiste kuuldes oma muredest ja tegemistest rääkima.

Ettepanekud programmi läbiviiviseks respondentide poolt olid järgmised :

- rühma töö võiks olla pikem ja kesta kauem
- tegeletak rohkem individuaalselt meestega
- kaasataks ka naised (eelkõige vastasid seda need, kes oma elu kaaslastega koos elavad).

5.1.6 Uuringu tulemuste võrdlus 2007 aastal korraldatud uuringu tulemustega

Käasoleva lõputöö tulemused on võrreldud 2008 a. TÜ õigusteaduse lõpetaja Piret Grossi bakalaauruse uurimusega, kus ta uuriti rehabilitatsiooni-programmi tulemuslikkust 2006 – 2007 aastal respondentide intervjuude ja ankeetide alusel.

Piret Gross on oma lõputöös on kasutanud 12 respondendi andmeid, programmi oli läbinud 2007 aasta lõpuks 25 meest. Teisi (13 tugirühma lõpetajat) ei õnnestunud tal kätte saada. Käasolevas lõputöös on autor kasutanud respondentide andmeid, kes on läbinud programmi 2006 – 2009 a. Ja kuna antud lõputöös on respondente rohkem, siis võrdlus tehakse suhtarvudes.

Tabel 10. 2006 – 2009 a. respondentide keskmise vanuse võrdlus

Aasta	Keskmine vanus
2006/2007	42 a.
2007/2009	43 a.

Eeltoodud tabelist näeme, et keskmine vanus pole eriti muutunud, kui võrrelda 2006 – 2007 a. ja 2007 – 2009 a. tugirühmas läbinud meeste vanust.

Tabel 11. 2006 – 2009 a. Respondentide võrdlus rahvusest lähtuvalt

Aasta	Rahvus
2006/2007	Venelane – 50 % Eestlane – 50%
2007/2009	Venelane – 65 % Eestlane – 35%

Tabelist võib välja lugeda, et alates 2007 a. on rehabilitatsiooni-tugirühma suunatud vene rahvusest lähisuhtes vägivalda kasutanud meeste hulk 15 % kasvanud.

Tabel 12. 2006 – 2009 a. respondentide võrdlus perekonna seisul

Aasta	Perekonna seis
2006/2007	Abielus – 42 % Vabaabielus – 58 %
2007/2009	Abielus – 19 % Vabaabielus – 54 % Vallaline – 27 %

2007 – 2009 a. uuringuga on vägivalda kasutanud meeste abielulisuse protsent langenud 23 %, vabaabielu protsent on jäänud põhimõtteliseks samaks, kuid juurde on lisandunud 27 % vallalisi mehi, mida 2006 – 2007 a. uuringus ei olnud. Vallalisuse all pidasid respondendid silmas, et on intervjuuveerise ajal on nad lõpetanud paarisuhte.

Tabel 13. 2006 – 2009 a. Vägivallateo insidendi ajal respondentide joores viibimine.

Aasta	Vägivallateo ajal joores
2006/2007	Jah – 50 %
	Ei – 50 %
2007/2009	Jah – 88 %
	Ei – 12 %

2007 – 2009 a. on 38 % tõusnud meeste osakaal kes olid vägivalda intsidendi ajal alkoholi joores.

Tabel 14. 2006 – 2009 a. respondentide arvamus vägivalda olemusest.

Aasta	Mis on vägivald
2006/2007	Füüsiline – 25 %
	Psühholoogiline ja füüsiline – 75%
2007/2009	Füüsiline – 27 %
	Psühholoogiline ja füüsiline – 73%

Aastate lõikes pole palju muutunud arvamus vägivallast. On jäänud samaks respondentide suhtarv, kes peavad vägivallaks nii psühholoogilist kui ka füüsilist vägivalda.

Tabel 15. 2006 – 2009 a. respondentide arvamus otsustusõigusest perekonnast

Aasta	võrdne otsustusõigus pere
2006/2007	Jah – 50 %
	Kokkuleppeline – 8 %
	Mees teeb tähtsamad otsused – 42 %
2007/2009	Jah – 88 %
	Kokkuleppeline – 8 %
	Mees teeb tähtsamad otsused – 4 %

Käesolevas uurimuses arvab 38 % vastanutest rohkem, kui 2006 – 2007 a. vastanutest, et naisel ja mehel on paarisuhtes võrdne otsustusõigus. Oluliselt on vähenenud, vastused, kus väidetakse, et mees teeb tähtsamad otsused ainuisikuliselt.

Tabel 16. 2006 – 2009 a. respondentide süütunne seoses toimunud intsidendiga.

Aasta	Kas tunnete ennast süüdi teo toimepanemises
2006/2007	Jah – 75 % Ei – 25 %
2007/2009	Jah – 96 % Ei – 4 %

Käesolevas töös vastanutest 24% rohkem respondente, kui eelmise uurimuses, kes on võtnud vastutuse toimepandud intsidendi eest ja ja tunnevad ennast süüdi. Teo toimepaneku eest vastutuse panemine kõrvalseisjatele on langenud 21 %.

Tabel 17. 2006 – 2009 a. Rehabilitatsiooni-tugirühma mõju võrdlus respondentide paarisuhtele tugi

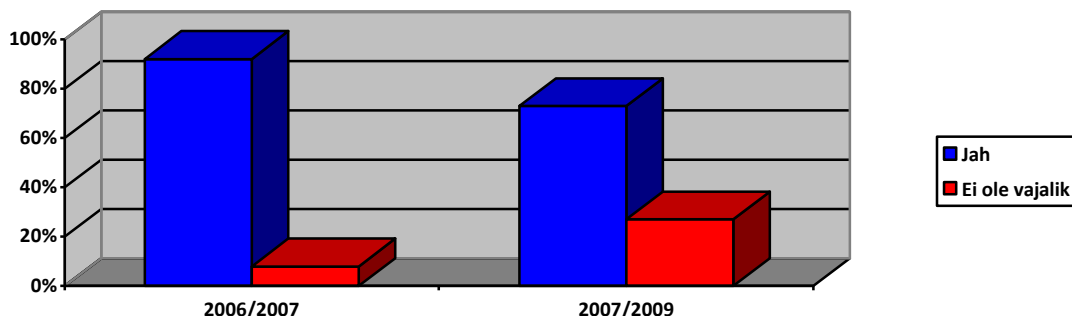
Aasta	tugirühma mõju paarisuhtele
2006/2007	Positiivne – 66 % Negatiivne – 17 % Mõju puudub – 17 %
2007/2009	Positiivne – 77 % Negatiivne – 8 % Mõju puudub – 15 %

2007 – 2009 aasta küsitluse põhjal on tõusnud respondentide sõnul positiivne mõju paarisuhtele 11 %. 9 % vähem respondente võrreldes eelmise uurimusega väidab, et rehabilitatsiooni-tugirühm ei mõjuta nende paarisuht negatiivselt. Respondentide suhtarv, kes väidab, et tugigrupil pole mingit mõju on jäänud samaks.

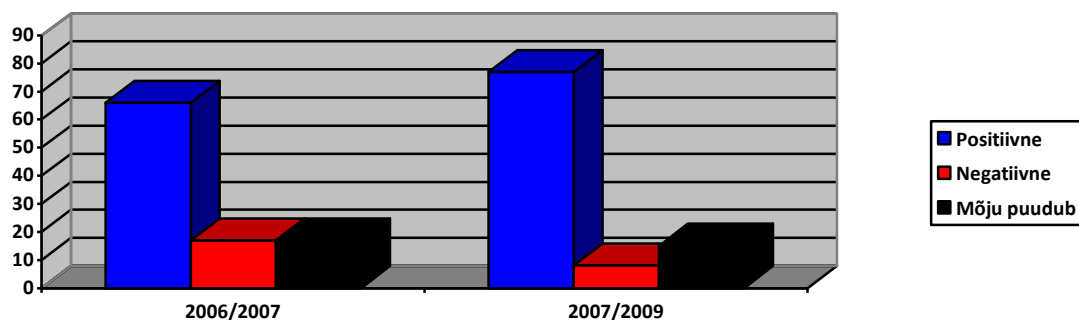
Tabel 18. 2006 – 2009 a. respondentide tugirühma vajalikkuse võrdlus

Aasta	rehabilitatsiooni-tugirühm on vajalik
2006/2007	Jah – 92 % Ei ole vajalik – 8 %
2007/2009	Jah – 73 % Ei ole vajalik – 27 %

Võrreldes 2006 – 2007 a. ja 2007 – 2009 a. tulemusi, siis lähisuhtes vägivalda kasutanud meeste arvamus tugirühma vajadusest on langenud 19 % . Täpsemal võrdlusel arvab $\frac{3}{4}$ b, et see on vajalik ja $\frac{1}{4}$ et see pole vajalik.

Joonis 1. 2006 – 2009 a. respondentide tugirühma vajalikkuse võrdlus

Joonis 2. 2006 – 2009 a. respondentide paarisuhte mõju

Võrreldes joonistel toodud andmeid, siis respondentide arvamus tugirühma vajalikkusest ja selles mõjust paarisuhtele on vastuoluline. Käeseolevas uurimuses, võrreldes eelmise uurimusega, on oluliselt suurenenud respondentide suhtarv, kes leiab, et rehabilitatsiooni-tugigrupi programm ei ole vajalik. Samas on oluliselt tõusnud nende respondentide suhtarv, kes väidab, et rehabilitatsiooni-tugirühmal on positiivne mõju nende paarisuhtele. Oluliselt on vähenenud nende respondentide suhtarv, kes väidavad, et rehabilitatsiooni-tugirühmal on negatiivne mõju nende paarisuhtele.

KOKKUVÕTE

Käesoleva töö tulemused on seotud antud uurimuse tulemustega ja Piret Grossi 2008 aastal tehtud bakalaauruse töö tulemuste võrdlusega. Autor toob ära olulisemad erinevused ja sarnasused kahes uurimuses. Mõlema töö puhul on kasutatud analoogset ankeeti, et oleks võimalikult objektiivsed uuringute võrdlusandmed projekti tulemuslikkuse analüüsiks.

Kokkuvõtlikult väidab autor, et hüpotees, kriminaalhooduse all olevate lähisuhtes vägivalda kasutanud meeste määratud rehabilitatsiooni tugirühmas osalemine on positiivse märgiga ja annab osalejatele uusi oskusi igapäevaseks vägivallavabaks toimetulekuks, on leidnud kinnituse. Uurimises järelduses selgus, et kokku pidas läbitud programmi vajalikuks 73 % (19 vastanud meest). Respondendid leidsid, et sellised programmid saavad inimesi nende probleemides aidata. 27 % vastanud meestest (7 meest) pidas seda programmi mõttetuks ja programmis osalemist lihtsalt kohustuslikuks ning aja raiskamiseks.

Peamisteks positiivseteks asjaoludeks rehabilitatsiooni-tugirühma puhul toodi välja, *et olid head psühholoogid, leiti seal endale sõpru, saadi aru tehtud vigadest ja probleemidest, tore oli kuulda teiste inimeste juttu sellisel teemal, oli aega probleemi süveneda, rühmatöö.* Negatiivseteks asjaoludeks toodi peamiselt, *et liiga vähe tehti selgitustööd, liiga palju võttis see aega, grupp oli liiga suur – oleks tahetud individuaalset lähenemist, kestis üldkokkuvõttes liiga kaua, aeti täiesti mõttetut juttu.*

Käesoleva lõputöö uurimuse tulemusena toob autor järeldusena välja, et võrreldes 2008 aastal tehtud programmi tulemuslikkuse uuringuga, on oluliselt suurenenud respondentide suhtarv, kes leiab, et rehabilitatsiooni-tugigrupi programm ei ole vajalik. Samas on oluliselt tõusnud nende respondentide suhtarv, kes väidab, et rehabilitatsiooni-tugirühmal on positiivne mõju nende paarisuhtele. Oluliselt on vähenenud nende respondentide suhtarv, kes väidavad, et rehabilitatsiooni-tugirühmal on negatiivne mõju nende paarisuhtele. Sellest vastuolust saab tuua välja järelduse, et rehabilitatsiooni-tugirühmaprogrammi läbimine ja mõningase käitumise muutuse tulemusel tekkinud positiivne õhkkond perekonnas ja paarisuhtes (kasvõi lühiajaline) on nõrk motivaator rehabilitatsiooniprogrammi vajalikkusele lähisuhtes vägivallakuriteo sooritanud meestele.

Programmi tulemuslikkuse suurendamiseks teeb autor ettepaneku kasutada rehabilitatsioonitugirühma suunamisel aktiivsemat motivatsioonipaketti, kus oleks selgemalt toodud välja turvalise paarisuhte kasutegurid.

Autor toob ettepanekuna rehabilitatsiooniprogrammi tulemuslikkuse mõõtmiseks välja korduvuuringu vajalikkuse paariaastase intervalliga. Kuna käesolevas lõputöös oli selgelt eristuvaid tulemusi 2008 aasta uuringuga:

- 2007 – 2009 a. uuringuga on vägivalda kasutanud meeste abielulisuse protsent langenud 23 %, vabaabieliu protsent on jäänud põhimõtteliseks samaks, kuid juurde on lisandunud 27 % vallalisi mehi, mida 2006 – 2007 a. uuringus ei olnud. Vallalisuse all pidasid respondendid silmas, et on intervjuuveerise ajal on nad lõpetanud paarisuhte.
- 2007 – 2009 a. on 38 % tõusnud meeste osakaal kes olid vägivalda intsidendi ajal alkoholi joobes.
- Käesolevas töös vastanutest 24% rohkem respondente, kui eelmise uurimuses, kes on võtnud vastutuse toimepandud intsidendi eest ja tunnevad ennast süüdi. Teo toimepaneku eest vastutuse panemine kõrvalseisjatele on langenud 21 %.

Näitaja, mis oli jäänud mõlemas uuringus samaks, oli keskmine rehabilitatsioonitugirühma lõpetanud respondentide vanus kui võrrelda 2006 – 2007 a. ja 2007 – 2009 a. (43 ja 42 aastat).

SUMMARY

Graduation is a total of 45 pages of the work of the principal forms of 35 pages. Graduation has been written in Estonian language. Graduation work consists of an introduction, five chapters, which are divided into sections a summary of findings and the English abstracts.

Graduation is support the study of intimate violence. Work is timely, since it allows to obtain objective feedback, support groups for the rehabilitation program's effectiveness.

Violence crimes under probation for men has been performed in the autumn of rehabilitation since 2006, ie. this time a total of 12 rehabilitation group.

Therefore, objective feedback on the effectiveness of teamwork is not so far been possible to obtain, the total number of graduates of the groups that have in previous years were too low, and participating in the group have passed over a small period of time. There is a practical work: the work aims to demonstrate improved operating results of the program or reduce the facts and circumstances of the violence to enhance the MTÜ VägiVallast Vabaks to improve the rehabilitation program. Graduation is based on the hypothesis that the probation under the use of male intimate violence, the rehabilitation of the designated Support Teams, and participation is a positive sign and will give the participants new skills to cope with everyday violence.

The author to verify the hypothesis through the analysis MTÜ VägiVallast Vabaks carried out by non-violence-free rehabilitation program and 26 completed the survey in the form of a man in an interview. Author of the study, the hypothesis that, under the probation of the use of male intimate violence, the rehabilitation of the designated Support Teams, and participation is a positive sign and will give the participants new skills to cope with everyday violence, have been confirmed. 73% (19 responded to the man) thought that the program is needed, this study revealed. Respondents felt that these programs can help people in their sufferings. 27% of men responded (7 men) thought that this program is useless, and mandatory participation in the program, and a waste of time.

VIIDATUD ALLIKATE LOETELU

1. Bancroft, L. 2006. *Miks ta seda teeb?* Tartu: Tartu Naiste Varjupaik
2. Bancroft, L. & Silverman, JG. 2007. *Vägivallatseja lapsevanemana*. Tartu: Tartu Naiste Varjupaik
3. Gross, P. 2008. Paarisuhtes vägivalla kasutamises süüdimõistetud meestele määratud sotsiaalabiprogrammi mõju (MTÜ vägivallast vabaks meeste rehabilitatsioonitugirühma näitel). Bakalaureusetöö
4. Mändmaa, M. (1999). Kriminaalhooldussüsteemi eesmärk ja kriminaalhoolduse põhimõtted
5. Kase, H. 2004. *Lähisuhtevägivald*. Tallinn: Vaba Maa
6. Kase, H. 2004. *Lähisuhtevägivald*. Tartu: Eesti Avatud Ühiskonna Instituut
7. Kase, H. ja Pettai, I. 2006. *Naistearstile naistevastasest vägivallast*.
[Http://www.oef.org.ee/ repository/Document/Ksiraamat%20naistearstile%202006.pdf](http://www.oef.org.ee/repository/Document/Ksiraamat%20naistearstile%202006.pdf)
20.02.2009
8. Kriminaalhooldussüsteem Eestis. 2001
9. Logar, R. 2005. The Austrian model of intervention in cases of domestic violence.
<http://www.wave-network.org/images/doku/egm.doc>, 14.01.2009
10. McDonnell, C. & Pence, E. 1999. Developing policies and protocols. – Coordinated Community Responses to Domestic Violence: Lessons from Duluth and Beyond. Sage, Thousand Oaks, CA
11. Kriminaalhooldus. 2008. <http://www.vangla.ee/krimh> 27.11.2008
12. Karistusseadustik. 6.06.2001. – RT I 2001, 61, 364; RT I 2008, 3, 21.
13. Danilda & Inger & Leander & Coles. 1999. The Worst Scars are on the Inside - Methods for counteracting violence against women (eds.). Operation Kvinnofrid International
14. Heiskanen, Markku ja Piispa, Minna 2001. *Faith, hope, battering: a survey of men`s violence against women in Finland*
15. The price of violence. The Cost of Men`s Violence against Women in Finland. Statistics Finland and Council for Equality) <http://gender.sm.ee/index.php?097923262>
16. Domestic Violence Intervention Project (DVIP). London, UK. <http://www.dvip.org/>,
01.02.2009

17. USA Justiitsministeeriumi andmebaas /*U. S. Department of Justice, Office of Justice Programs, National Criminal Justice Reference Service*/. Arvutivõrgus. Kättesaadav: http://www.ncjrs.gov/spotlight/family_violence/publications.html, 29.03.2009.
18. Norras ATV /*Alternative to Violence*/:/ Treatment of women who are violent towards their partner (and/or children) [1996]/ veebilehekülg. Arvutivõrgus. Kättesaadav: http://www.atv-stiftelsen.no/index.cfm?kat_id=19, 06.04.2009.
19. Duluthi projekt DAIN /*Domestic Abuse Information Network*/. Arvutivõrgus. Kättesaadav: <http://www.theduluthmodel.org/history.php>

LISA 1. Respondentidele esitatud ankeet

MEESTE ISIKUANDMED

1. Vanus
2. Rahvus
3. Perekonnaseis

3.1. Perekonnaseis intervjuu ajal

3.2. Peale vägivalda juhtumit elavad endiselt koos

3.3. Peale vägivalda juhtumit asunud lahku elama/lahutanud abielu

4. Laste arv

5. Alkohol/narkootikumid

5.1. Probleemid alkoholi/narkootikumidega

- a) on olnud probleeme alkoholiga –
- b) on olnud probleeme narkootikumidega –
- c) ei ole probleeme alkoholi/narkootikumidega:
 - kuid tarvitab alkoholi
 - ei tarvita üldse alkoholi/narkootikume
 -

5.2. Vägivallateo toimepanemise ajal olid joobeseisundis

- a) jah –
- b) ei –

6. Varasem kriminaalkorras karistatus
varem kohtu poolt karistamata

varem kohtu poolt karistatud

VÄGIVALD JA PAARISUHTED

7. Mis on Teie arvates vägivald ?

Vägivallaks peab ainult füüsilist vägivalda

Vägivald on nii füüsiline kui psühholoogiline

8. Kas Teie suhtes on elukaaslane/intiimpartner (keegi pereliikmetest) kasutanud vägivalda ?

a) ei –

b) ainult psühholoogilist –

c) nii psühholoogilist kui ka füüsilist –

naine löönud noaga –

naine hoidnud kinni, takistanud ruumist lahkumist –

- *naine löönud -*

- *tütar löönud -*

9. Kas Te olete ise kasutanud paarisuhtes füüsilist vägivalda ?

a) ei –

b) jah –

10. Kas vägivald peres on pere siseasi ?

a) ei –

b) teatud piirini jah –

c) jah –

11. Kas mehel ja naisel on paarisuhtes võrdne otsustusõigus ?

- a) jah –
- b) kokkuleppe asi –
- c) mees otsustab tähtsamad küsimused –

12. Kelle käes oli/on Teie peres võim ?

- a) mees ja naine võrdsed –
- b) võim mehe käes –
- c) võim naise käes –

VÄGIVALLATEGU, MILLE EEST KOHTU POOLT KARISTATI

13. Millise teo toimepanemise eest Teid karistati ? (Ehk mis ja miks juhtus ?)

14. Kas Te tunnistate ennast teo toimepanemises süüdi ?

- a) jah –
- b) ei –

15. Täpsustus, kes oli Teie arvates süüdi ?

- a) mees ise süüdi –
- b) teised süüdi (naine, naise sõbrannad jne) –
- c) süü mõlemil (nii mees ise kui ka naine) –

16. Kes teatas juhtunust politseile ?

- a) vägivalda ohver –
- b) naabrid jt kõrvalised isikud –

c) vägivalda tarvitanud mees –

REHABILITATSIOONI-TUGIRÜHM

17. Milline on Teie arvates tugirühmas osalemise mõju kokkuvõttes Teile endile ?

- a) positiivne –)
- b) negatiivne –
- c) mõju puudub –

18. Mis oli tugirühmas positiivset, mis negatiivset ?

- a) positiivne:
- b) negatiivne:

19. Mida arvas Teie tugirühmas osalemisest Teie elukaaslane ?

- a) suhtus positiivselt –
- b) suhtus negatiivselt –
- c) ei oska öelda, sest:
 - mees elas juba üksi ja naine ei teadnud osalemisest –
 - elasid küll koos, kuid mehe sõnul ei avaldanud naine oma arvamust –

20. Milline on tugirühma mõju Teie paarisuhtele ?

- a) positiivne –
- b) negatiivne –
- c) mõju puudub –

21. Kui tugirühma mõju on olemas, siis milles see väljendub ?

Meeste toodud näited positiivse mõju kohta:

22. Kas Te olete kasutanud paarisuhtes füüsilist vägivalda tugirühmas käimise ajal või peale tugirühmas käimise lõpetamist ?

- a) ei –
- b) jah –

23. Kas rehabilitatsiooni-tugirühm on vajalik ?

- a) on vajalik –
- b) ei ole vajalik –

24. Ettepanekud ja arvamused tugirühma positiivse mõju saavutamiseks ?

LISA 2. Respondi esitatud ankeet

MEESTE ISIKUANDMED

25. Vanus

44

26. Rahvus:

eesti

27. Perekonnaseis

abielus

3.1. Perekonnaseis intervjuu ajal

abielus

3.2. Peale vägivalla juhtumit elavad endiselt koos

jah

3.3. Peale vägivalla juhtumit asunud lahku elama/lahutanud abielu

Lahutusprotsess käib

28. Laste arv

3

29. Alkohol/narkootikumid

5.1. Probleemid alkoholi/narkootikumidega

a) on olnud probleeme alkoholiga –

b) on olnud probleeme narkootikumidega –

c) ei ole probleeme alkoholi/narkootikumidega:

- kuid tarvitab alkoholi
- ei tarvita üldse alkoholi/narkootikume
- sõpradega vahestX

5.2. Vägivallateo toimepanemise ajal olid joobeseisundis

c) jah – üks liiter lahjat õlut

d) ei –

30. Varasem kriminaalkorras karistatus
varem kohtu poolt karistamata
jah

varem kohtu poolt karistatud

VÄGIVALD JA PAARISUHTED

31. Mis on Teie arvates vägivald ?

Vägivallaks peab ainult füüsilist vägivalda
Vägivald on nii füüsiline kui psühholoogiline- jah

32. Kas Teie suhtes on elukaaslane/intiimpartner (keegi pereliikmetest) kasutanud
vägivalda ?

a) ei –

b) ainult psühholoogilist –

c) nii psühholoogilist kui ka füüsilist – jah

naine lõõnud noaga –

naine hoidnud kinni, takistanud ruumist lahkumist – jah

- naine lõõnud - jah

- tütar lõõnud -

33. Kas Te olete ise kasutanud paarisuhtes füüsilist vägivalda ?

a) ei –

b) jah – X

34. Kas vägivald peres on pere siseasi ?

a) ei – X

- b) teatud piirini jah –
- c) jah –

35. Kas mehel ja naisel on paarisuhtes võrdne otsustusõigus ?

- a) jah –
- b) kokkuleppe asi – X
- c) mees otsustab tähtsamad küsimused –

36. Kelle käes oli/on Teie peres võim ?

- a) mees ja naine võrdsed – kaldus naise poolele
- b) võim mehe käes –
- c) võim naise käes –

VÄGIVALLATEGU, MILLE EEST KOHTU POOLT KARISTATI

37. Millise teo toimepanemise eest Teid karistati ? (Ehk mis ja miks juhtus ?)
Kasutasin abikaasa suhtes füüsilist vägivalda.

38. Kas Te tunnistate ennast teo toimepanemises süüdi ?

- a) jah – X
- b) ei –

39. Täpsustus, kes oli Teie arvates süüdi ?

- a) mees ise süüdi – antud juhtumil mina
- b) teised süüdi (naine, naise sõbrannad jne) –
- c) süü mõlemil (nii mees ise kui ka naine) –

40. Kes teatas juhtunust politseile ?

- a) vägivalda ohver – X
- b) naabrid jt kõrvalised isikud –
- c) vägivalda tarvitanud mees –

REHABILITATSIOONI-TUGIRÜHM

41. Milline on Teie arvates tugirühmas osalemise mõju kokkuvõttes Teile endile ?

- a) positiivne – X
- b) negatiivne –
- c) mõju puudub –

42. Mis oli tugirühmas positiivset, mis negatiivset ?

- a) positiivne: kinnitas arvamusi suhetest
- b) negatiivne: aja kadu oli küllaltki suur

43. Mida arvas Teie tugirühmas osalemisest Teie elukaaslane ?

- a) suhtus positiivselt –
- b) suhtus negatiivselt –
- c) ei oska öelda, sest:
 - mees elas juba üksi ja naine ei teadnud osalemisest –
 - elasid küll koos, kuid mehe sõnul ei avaldanud naine oma arvamust – X

44. Milline on tugirühma mõju Teie paarisuhtele ?

- a) positiivne –
- b) negatiivne –
- c) mõju puudub – X

45. Kui tugirühma mõju on olemas, siis milles see väljendub ?

Meeste toodud näited positiivse mõju kohta:

46. Kas Te olete kasutanud paarisuhtes füüsilist vägivalda tugirühmas käimise ajal või peale tugirühmas käimise lõpetamist ?

a) ei – X

b) jah –

47. Kas rehabilitatsiooni-tugirühm on vajalik ?

a) on vajalik – soovitatav

b) ei ole vajalik –

48. Ettepanekud ja arvamused tugirühma positiivse mõju saavutamiseks ?

Oleks vaja ka mõned tunnid individuaalselt suhelda.